

KESKKONNAAMET

Harju-Järva-Rapla regioon

KORRALDUS

Tallinn

17.02.2014 nr HJR 1-15/14/93

Kaevandamisloa taotluse menetluse võtmise otsustamine ja keskkonnamõju hindamise menetluse uuendamine

1. ASJAOLUD

Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni (*edaspidi Keskkonnaamet*) juhataja 09.06.2011 korraldusega nr HJR 1-15/11/431 „Maavara kaevandamise loa HARM-113 (L.MK/320342) väljastamine OÜ-le Vao Paas Jägala lubjakivimaardla Jägala lubjakivi mäeeraldisele“ (*edaspidi ka 09.06.2011 korraldus*) väljastati OÜ-le Vao Paas (registrikood 10055887, aadress Lagedi tee 16 Veneküla küla Rae vald 75303 Harju maakond) Jägala lubjakivikarjääris (endine katastritunnus 24505:002:0103, alates 04.09.2012 katastritunnus 24505:002:0251, kinnistusraamatu registriosa nr 14283602) maavara kaevandamise luba nr HARM-113 (L.MK/320342; *edaspidi luba*).

Riigikohtu halduskolleegiumi 15.10.2013 kohtuotsusega nr 3-3-1-35-13 (*edaspidi ka 15.10.2013 kohtuotsus*) tühistati korraldus, kuivõrd Riigikohus leidis, et loa andmise menetluses on rikutud imperatiivset keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*edaspidi KeHJS*) sätet, mis puudutab keskkonnamõju hindamise (*edaspidi KMH*) aruande avalikustamist. Riigikohtu halduskolleegiumi hinnangul oli KMH aruande uuesti avalikustamata jätmise aruande heakskiitmata jätmise järgselt õigusvastane ning kohtu hinnangul oleks võinud õiguspärase haldusmenetluse läbiviimisel olla menetluse lõpptulemus teistsugune.

OÜ Vao Paas esitas Keskkonnaametile 22.10.2013 taotluse (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 23.10.2013 nr HJR 10-5/13/24668 all) kaevandamisloa taotluse haldusmenetluse uuendamiseks ning kaevandamise loa taotluse menetluse jätkamiseks.

Maapõueseaduse (*edaspidi MaaPS*) § 28 lg 4 teise lause järgi kohaliku tähtsusega maardlas annab kaevandamisloa Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet pädev taotlust lahendama.

2. ÕIGUSLIK ALUS JA KAALUTLUSED

OÜ Vao Paas taotleb kaevandamisloa taotluse menetluse uuendamist seoses 15.10.2013 kohtuotsusega, millega korraldus kaevandamisloa andmiseks tühistati.

Järelikult soovib OÜ Vao Paas jätkuvalt kaevandamisloa taotluse menetlemist.

Keskkonnaamet leiab, et kuigi Riigikohtu halduskolleegiumi 15.10.2013 kohtuotsusega on Keskkonnaameti 09.06.2011 korraldus tühistatud, on ettevõtte poolt esitatud taotlus kaevandamisloa saamiseks lubatav.

MaaPS-is puuduvad maavarade kaevandamise lubade menetluse võtmisel menetluse alustamise keelunormid juhtumitel, kui jõustunud kohtuotsusega on väljastatud kaevandamisloa tühistatud. Ettevõttel on jätkuvalt õigus vastavalt MaaPS § 28 lg-le 1 esitada kaevandamisloa andjale kaevandamisloa saamiseks taotlus ning säilitada nii võimalus uue kaevandamisloa menetluse tulemusel jõuda samale või ligilähedasele tulemusele.

Vastavalt MaaPS § 1 lg-le 3 kohaldatakse maavara kaevandamisloa taotlemise haldusmenetlusele haldusmenetluse seaduse (*edaspidi HMS*) sätteid arvestades MaaPS erisusi. See tähendab, et kui MaaPS reguleerib haldusmenetlust võrreldes HMS'iga teisiti, tuleb haldusmenetlusele kohaldada MaaPS-st.

MaaPS ei reguleeri haldusmenetluse põhimõtteid. Sellest tulenevalt kohalduvad haldusmenetluse seaduses sätestatud üldised põhimõtted ka kaevandamisloa taotluse menetlusele. Nii kohaldub sellele menetlusele HMS § 5 lg-s 1 sätestatud põhimõte, et menetlustoimingu vormi ja muud haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel, kui seaduse või määrusega ei ole kehtestatud teisiti ja lg-s 2 sätestatud põhimõte, mille järgi viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele. Samuti kohaldub sellele menetlusele HMS § 3 lg 2, mis sätestab, et halduse õigusakt ja toiming peab olema kohane, vajalik ning proportsionaalne seatud eesmärgi suhtes. Teisisõnu kohaldub ka kaevandamisloa taotluse menetlusele neis sätetes sisalduv põhimõte, et õige ja õiglase menetlus peab viima õigele ja õiglasele tulemusele.

Viidatud põhimõtteid tuleb haldusorganil järgida kogu menetluse vältel. See tähendab, et ka üksikute menetlustoimingute sooritamisel peab haldusorgan silmas pidama, et need vastaksid HMS § 5 lg-le 1 ja 2 ning oleksid HMS § 3 lg 2 teenistuses. Seega on arusaadav, et menetluse venimine või selle kulukamaks muutumine pole nii isiku kui ka haldusorgani huvides.

MaaPS § 27 sätestab kaevandamisloa taotluse nõuded ning HMS § 19 haldusorgani kohustuse esitatud taotluste säilitamiseks.

Et täita haldusorganile HMS § 5 lg-st 2 tulenevalt kohustust viia haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele ja arvestades HMS § 5 lg-st 1 tulenevat eeldust, et haldusorgan võib haldusmenetluse üksikasjad määrata kindlaks kaalutusotsusena, ehk otsustada ise kuidas ta menetluse täpselt läbi viib, loeb Keskkonnaamet ettevõtte poolt juba varasemas kaevandamisloa taotluse menetluses esitatud taotlusega MaaPS § 27 sätestatud taotluse esitatuks.

Sisuliselt seega toimub küll menetluse teistkordne läbiviimine, kuid seejuures võetakse arvesse juba varasemas menetluses esitatud taotlusi, arvamusi ning tehtud menetlustoiminguid, mille mittemuutumist saab eeldada ja, mille uus sooritamine ei annaks seetõttu taotluse menetluse lahendamise seisukohalt midagi.

Vastavalt MaaPS § 29 lg-le 2 avaldatakse maavara kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

15.10.2013 kohtuotsuse punktis 24 on Riigikohtu halduskolleegium märkinud, et KeHJS § 22 lg 5 p 2 sätestab, et KMH aruande heakskiitmata jätmise korral tuleb aruanne uuesti avalikustada KeHJS §-des 16 ja 17 sätestatud korras. Keskkonnaministeeriumi Harjumaa Keskkonnateenistus (*edaspidi Harjumaa KKT*) jättis 24.09.2008 kirjaga nr 30-11-3/39869-3 KMH aruande heakskiitmata, mistõttu oleks Harjumaa KKT pidanud aruande uuesti avalikustama, kuid seda ei tehtud ning KMH aruanne kiideti KeHJS menetluse sätteid rikkudes heaks.

HMS § 36 lg 2 järgi, kui taotletava haldusakti andmiseks või toimingute sooritamiseks on vajalik eelnevalt mõne muu haldusakti andmine, selgitab haldusorgan viivitamatult vajaliku haldusakti taotlemise ja taotluse läbivaatamise korda ning muu haldusakti andmise tingimusi.

15.10.2013 kohtuotsuses on Riigikohtu halduskolleegium tuvastanud menetlusnormide olulise rikkumise kaevandamisloa taotluse menetluses läbiviidud KMH menetluses. Arvestades, et menetlusviga on kõrvaldatav üksnes juhul, kui Keskkonnaamet uuendab **Jägala lubjakivimaardla 1 ploki alal leviva ehituslubjakivi kaevandamise loa taotluse KMH aruande heakskiitmise menetluse, tuleb Keskkonnaameti hinnangul KMH menetlus uuendada ja KMH menetlus uuesti läbi vaadata enda initsiatiivil.**

Analoogselt Riigikohtu 10.11.2004 otsuse nr 3-3-1-36-04 punktides 11-21 väljendatud seisukohtadele, on haldusakti menetluse uuendamine lubatud ka muudel alustel kui HMS § 44 lg-s 1 sätestatud ja sh haldusorgani enda initsiatiivil.

Vastavalt HMS § 44 lg 4 uuendatud menetluses ei korrata neid menetlustoiminguid, mis on juba sooritatud ja mida ei puuduta menetluse uuendamise põhjused. Haldusorgan lähtub uuendatud menetluses otsustamise ajal kehtivast õiguslikust ja faktilisest olustikust.

KeHJS § 21 alusel, kooskõlas § 16 lg-tega 2 ja 3, avalikustatakse KMH aruande täiendava avalikustamise teade vähemalt ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ühes üleriigilise levikuga või ühes kohaliku või maakondliku levikuga ajalehes (soovitavalt sama väljaanne, kus oli avalikustatud esmane teade), kavandatava tegevuse asukoha vähemalt ühes üldkasutatavas hoones või kohas (soovitavalt samas kohas, kus oli avalikustatud esmane teade). Lisaks tuleb teatada KMH aruande avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust liht- või tähtkirjaga:

- 1) maavalitsustele ja kohalike omavalitsuste üksustele, kelle territooriumi piiresse võib ulatuda kavandatavast tegevusest lähtuv keskkonnamõju;
- 2) KMH järelevalvajale;
- 3) Keskkonnainspeksioonile;
- 4) kavandatava tegevusega eeldatavalt oluliselt mõjutatava kaitstava loodusobjekti valitsejale;
- 5) valitsusväliste keskkonnaorganisatsioonidele neid ühendavate organisatsioonide kaudu;
- 6) kavandatava tegevuse ala ja selle naaberkinnisasjade omanikele;
- 7) muudele menetlusosalistele.

KeHJS § 16 lg 6 järgi avaldab Keskkonnaamet KMH aruande muu hulgas oma veebilehel.

KMH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemusi arvestatakse KeHJS § 17 korras. Tulenevalt KeHJS § 17 lg 2 ja 3 ekspert või eksperdirühm eksperdi juhtimisel teeb koos arendajaga KMH aruande avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu ajal aruande kohta tehtud ettepanekute ja vastuväidete alusel aruandes vajalikud parandused ja täiendused, selgitab ettepanekute ja vastuväidete arvestamist või põhjendab arvestamata jätmist ning vastab esitatud küsimustele. Arendaja saadab KMH aruande kohta ettepanekuid, vastuväiteid või küsimusi esitanud isikule liht- või tähtkirjaga esitatud ettepanekute ja vastuväidete arvestamise selgituse või arvestamata jätmise põhjenduse ning vastused küsimustele.

Peale avalikku väljapanekut ja avalikku arutelu esitab arendaja Keskkonnaametile täiendatud aruande koos lisadega.

3. MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

Kooskõlas HMS § 40 lg-ga 1 on Keskkonnaamet korralduse eelnõu edastanud 20.11.2013 kirjaga nr HJR 10-5/13/24668-2 Jõelähtme Vallavalitsusele, Ruu küla heakorra seltsile, OÜ-le Väo Paas ja 30.12.2013 kirjaga nr HJR 10-5/13/24668-6 Kuusalu Vallavalitsusele arvamuse ja vastuväidete esitamiseks.

OÜ Väo Paas vastas 20.11.2013 kirjaga nr 34 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.11.2013 nr HJR 10-5/13/24668-3 all), et neil puuduvad vastuväited korralduse eelnõu osas.

Jõelähtme Vallavolikogu esitas omapoolse arvamuse korralduse eelnõu kohta 29.11.2013 kirjaga nr 10-5/3510-1 (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 02.12.2013 nr HJR 10-5/13/24668-4 all). Jõelähtme Vallavolikogu on seisukohal, et HMS § 44 lg-s 1 toodud alust antud olukorra puhul ei esine ning sellest tulenevalt ei ole Jägala lubjakivikarjääri kaevandamisloa taotluse menetluse uuendamine õiguslikult võimalik. Kirjas selgitatakse, et juhul kui taotleja on huvitatud kaevandamise loa saamisest Jägala lubjakivi mäeeraldisele, peaks OÜ Väo Paas esitama uue kaevandamise loa taotluse. Ühtlasi esitatakse vastuväiteid eelnõu otsustuse punktidele 3 ja 4. Kirjas tuuakse välja, et antud olukorras omab olulist tähtsust KeHJS § 18 lg 7, milles on sätestatud, et kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul KMH programmi heakskiitmisest arvates otsustajale KMH aruannet avalikuks väljapanekuks esitanud, kaotab KMH programm kehtivuse ning KMH peab koostama uue programmi. Sellest tulenevalt ollakse seisukohal, et KeHJS § 18 lg 7 on kohaldatav ka olukorras, kus otsustaja on jätnud KMH aruande heakskiitmata ning seejärel ei esitata parandatud KMH aruannet uuesti avalikuks väljapanekuks kahe aasta jooksul KMH programmi heakskiitmisest arvates. Seetõttu on volikogu arvamusel eksitav kaevandamisloa taotluse menetluse uuendamise eelnõu otsuse punktis 4 toodu, mille kohaselt tuleks viia läbi üksnes KMH aruande täiendav avalik väljapanek ja arutelu. Jõelähtme Vallavolikogu on seisukohal, et juhul kui menetluse uuendamine on võimalik, tuleks koostada uus KMH programm ning sellele peaks järgnema uus KMH läbiviimine. Ühtlasi palutakse korralduse eelnõu saata tutvumiseks ka Kuusalu Vallavalitsusele.

Ruu küla heakorra selts esitas 02.12.2013 omapoolse arvamuse korralduse eelnõu osas (registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 03.12.2013 nr HJR 10-5/13/24668-5 all). Ruu küla heakorra seltsi arvamused ühtivad Jõelähtme Vallavolikogu omadega ning samuti ollakse seisukohal, et antud olukorras ei ole HMS § 44 lg 1 kohaldatav.

Kuusalu Vallavalitsus omapoolset seisukohta eelnõu osas ei esitanud.

Keskkonnaamet peab vajalikuks esmalt märkida, et vaatamata haldusakti eelnõu pealkirja, sisu ja resolutsiooni vasturääkivustele, oli sellest siiski äratuntav, et käesoleval ajal ei uuenda Keskkonnaamet mitte kaevandamisloa menetlust, vaid KMH menetlust.

Nimetatu väljendus selgelt haldusakti eelnõu resolutiivosast. HMS § 60 lg 2 teine lause sätestab, et haldusakti resolutiivosa on haldusaktiga kindlaksmääratavaid õigusi ja kohustusi sisaldav osa. Seega on resolutsioon haldusakti oluline osa, mida tinglikult võib võrrelda seaduse reguleerimisala paragrahvi. **Resolutsioon ehk otsuse resolutiivosa on otsus lühidalt ilma asjaolude kirjelduse ja põhjendusteta ning see peab olema täidetav ka ilma muu akti tekstita. Samuti on Riikohtu halduskolleegium 05.11.2008 otsuses nr 3-3-1-49-08 märkinud, et haldusakt ei kuulu tühistamisele ainuüksi põhjusel, et selle andmisel oleks tulnud viidata teistele tuvastatud asjaoludele ja õiguslikule alusele, kui haldusakti resolutiivosa on õige.**

Seega jätab Keskkonnaamet menetlusosaliste sellekohased vastuväited tähelepanuta, kui meelevaldsed ja otsitud.

Jõelähtme Vallavolikogu kirjutas viidatakse järgnevalt asjaolule, et täiendatud KMH aruanne oli puudulik selles osas, mis puudutas sotsiaal-majanduslike mõjude nõuetekohast analüüsi. Ka Riigikohtu hinnangul polnud sotsiaal-majanduslik analüüs piisav ning 15.10.2013 kohtuotsuse motiveeriva osa punktis 23 on väidetud järgmist: „Sotsiaal-majanduslike olude iseloomustust pidas SA Säästva Eesti Instituut (SEI) oma eksperdihinnangus väga puudulikuks (I kd, tl 243). Nii haldus- kui ka ringkonnakohus viitavad, et sotsiaal-majanduslik uuring on esitatud KMH aruande ps 7.13 ja OÜ Inseneribüroo Steiger töös. Nimetatud materjalid olid aga olemas ka enne SEI eksperdihinnangut ning SEI ei pidanud olemasolevat infot piisavaks. Kuigi KMH aruannet on pärast SEI eksperdihinnangu saamist täiendatud teise köitega, ei ole seejuures täiendatud sotsiaal-majanduslikku iseloomustust. Seega tuleb järeldada, et puudusi ei kõrvaldatud – seda on nentunud ka ringkonnakohus. Juhul kui vastustaja leidis erinevalt SEIst, et selles osas puudusi ei ole, siis tulnuks seda järeldust põhjendada – antud juhul vaidlusalusest korraldusest ega KMH aruande heakskiitmise otsusest sellist põhjendust ei nähtu. Kolleegium on seisukohal, et KMH aruanne on seetõttu puudustega ning kaevandamisloa andmiseks ei ole kogutud kogu vajalikku teavet.“ Küll on aga samas punktis öeldud, et kolleegium hinnangul ei ole tegemist sedavõrd olulise puudusega, mis iseenesest tingiks kaevandamisloa tühistamise.

KeHJS § 18 lg 7 sätestab KMH programmi kehtivuse alused. Harjumaa KKT kinnitas KMH programmi 08.02.2005 tol ajal kehtinud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnaauditeerimise seaduse § 12 lg 2 alusel. Arendaja soovil toimus KMH protsessi edasine menetlus 22.05.2005 vastuvõetud KeHJS alusel. Sellest tulenevalt kohalduvad OÜ Väo Paas'i poolt kavandatava Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva ehituslubjakivi kaevandamisega kaasneva KMH-le kõik KeHJS'ist tulenevad nõuded.

KMH aruande avalikust väljapanekust ja avaliku arutelu toimumisest teavitati vastavalt KeHJS § 21 sätestatud korrale 11.05.2005 menetlusosalisi ning vastav teade ilmus nii ajalehes kui ka ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Samast ajahetkest oli KMH aruanne kättesaadav ka Harjumaa KKT kodulehel. Aruande avalik arutelu toimus 30.05.2005. Kuna aruanne vajab täiendamist, viidi peale täiendatud aruande valmimist läbi aruande uus avalik väljapanek ja arutelu. Uuest arutelust teavitati 03.04.2007 kõiki menetlusosalisi ning

vastav teade ilmus nii ajalehes kui ka ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Avalik arutelu toimus 08.05.2007 ning Harjumaa KKT kiitis KMH aruande heaks 22.09.2008 kirjaga nr 30-11-3/39869. Tuginedes KMH tulemustele ning KMH aruande heakskiitmise otsusele esitas OÜ Väo Paas 29.10.2008 kirjaga nr 50 parandatud maavara kaevandamise loa taotlused.

KeHJS § 18 lg 7 sätestab, et kui arendaja ei ole kahe aasta jooksul programmi heakskiitmisest arvates otsustajale KMH aruannet avalikuks väljapanekuks esitanud, kaotab programm kehtivuse ning KMH-ks peab koostama uue programmi. KeHJS'i eelnõu seletuskirjas¹ on kõnealust normi selgitatud järgmiselt: „*Keskkonnamõju hindamise programm kehtib kaks aastat. Leiame, et sellise sätte kehtestamine on vajalik, kuna sellega on võimalik vältida olukorda, kus keskkonnamõju hindamiseks võidakse võtta aluseks väga vana programm. Samas võivad asjaolud (näiteks piirkonda on ehitatud uus tehas, leitud uusi looduskaitseobjekte vms) muutuda, mistõttu tuleks keskkonnamõju hindamise lähteülesanne (s.o programm) kindla aja tagant üle vaadata. Senine praktika on näidanud, et kaks aastat on ka programmi alusel tehtava kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamiseks piisav aeg.*“ KeHJS § 22 lg-d 5 ja 6 sätestavad KMH aruande heakskiitmata jätmisest tulenevad kohustused, sh vajaduse korraldada aruande uus avalikustamine KeHJS § 16 ja 17 sätestatud korras.

Keskkonnaamet on seisukohal, et KeHJS § 18 lg-st 7 tulenev kohustus ei kohaldu käesoleval juhul (s.o pärast KMH aruande heakskiitmata jätmist), vaid nõuab, et kahe aasta jooksul pärast KMH programmi heakskiitmist on KMH aruanne valmis KeHJS § 16 ja 21 kohaseks (esimeseks) avalikustamiseks. Keskkonnaamet leiab, et KMH aruande heakskiitmata jätmise korral tuleb täita üksnes KeHJS § 22 lg-test 5 ja 6 tulenevad kohustused, kuid puudub vajadus need ellu viia KMH programmi heakskiitmisest kahe aasta jooksul (ning vastasel juhul koostada uus KMH programm ning see menetleda vastavalt KeHJS'ile).

KeHJS § 22 lg-d 5 ja 6 annavad ammendava loetelu KMH aruande heakskiitmata jätmisest tulenevate nõuete kohta ning seal puuduvad viited KMH programmi kehtivusajale (sh KeHJS § 22 lg 5 p 2 kaudu). Keskkonnaamet mõnab, et KeHJS'iga on soovitud saavutada olukord, kus KMH aluseks oleks ajakohane KMH programm ja selle piiriks on KMH aruande valmimine KMH programmi heakskiitmisest kahe aasta jooksul. Samas see ajaline piir ei ole rakendatav kogu KMH menetluse jooksul. Nt KeHJS § 16 ja 21 kohase KMH aruande avalikustamise järel ei ole seatud tähtaega, mil tuleb aruanne esitada heakskiitmiseks. Nii võib tulenevalt avalikustamisel esitatud ettepanekute arvust ja nende alusel KMH aruande täiendamise töömahust kuluda KMH aruande heakskiitmiseni tunduvalt rohkem kui kaks aastat. Keskkonnaamet on seisukohal, et KeHJS § 18 lg 7 eesmärk on saavutada, et arendaja ja ekspert tegutsevad KMH korraldamisel efektiivselt ning kohustada avalikkusele tutvustamist vääriva KMH aruande koostama kahe aasta jooksul. Keskkonnaamet toob ka välja, et HMS § 5 lg 2 seab kohustuse viia haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebaseaduslikke isikutele. Sellest ning tulenevalt KeHJS § 22 lg 5 ja lg 6 tuleb ka käesoleval juhul lähtuda asjaolust, kas 08.02.2005 kinnitatud KMH programm võimaldab viia käesoleva KMH menetluse lõpuni, kogudes kaevandusloa andmiseks piisavalt teavet või mitte. Keskkonnaamet on seisukohal, et kinnitatud KMH programm seda võimaldab, mistõttu puudub ka sisuline vajadus koostada uus KMH programm.

1 http://www.riigikogu.ee/?op=emsplain2&content_type=text/html&page=mgetdoc&itemid=042930020

Nii Jõelähtme Vallavolikogu kui Ruu küla heakorra seltsi kirjades viidatakse asjaoludele, mis nende hinnangul tingivad uue KMH programmi koostamise ja heakskiitmise. Ühelt poolt on leitud, et Kodosoo turbatoomisala võimaliku kasutuselevõtuga on ülimalt oluline võtta uuesti vaatluse alla Kaberla oja veerežiimi muutused seoses kumulatiivsete mõjuga Kodosoo ja Ruu karjäärivete laskmisega ojasse ja nimetatud mõjude uurimist ei ole võimalik määrata muidu, kui läbi uue KMH. Sellest tulenevalt oleks vajalik ka Jägala lubjakivikarjääri KMH-s käsitleda Kaberla oja veerežiimi ja sinna suubuvate Ruu küla veeallikate andmestikku ning anda hinnang selle võimalikest muutustest kaevandustegevuse korral. Kodosoo turbaalale on väljastatud maavara kaevandamise luba nr HARM-069 (L.MK.HA-37029), kehtivusajaga kuni 20.01.2019. Loa täiendavate tingimuste hulka on lisatud nõue vormistada Keskkonnaametis (keskkonnateenistuse õigusejärglane) vee ärajuhtimiseks vee erikasutusluba, mille menetlus on käesoleval hetkel käimas. Kaberla oja võimalike kumulatiivseid mõjusid on käsitletud Kodosoo turbaala vee erikasutusloa KMH aruandes, kuid Ruu küla heakorra seltsi hinnangul ei ole käsitus piisav. Siinjuures märgime, et Keskkonnaamet on 29.10.2013 kirja nr HJR 6-7/13/24877-27 punktis 18 viidanud samuti asjaolule, et Kaberla oja puudutav hinnang vajab aruandes täiendamist.

Ruu küla heakorra seltsi poolt esitatud kirjas on selgitatud, et enne kaevandustegevuse lubamist tuleb määrata kindlaks, kas Ruu uuringualal asetseval maakondliku tähtsusega rohevõrgustiku tuumalas T8 pesitsevad kotkalised ja nende pesapaigad tuleb kaitse alla võtta ning kas planeeritav kaevandustegevus võib mõjutada asurkonna edasist elujõulisust.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei ole taotletaval alal kotkaliste pesapaikasad. Lähimad Keskkonnaametile teadaolevad pesitusosalad paiknevad ligikaudu 7 km kaugusel ning sellest tulenevalt ei jää kotkaliste pesitusosalad kavandatud tegevuse mõjualale.

Jõelähtme Vallavolikogu on oma kirjas toonud välja asjaolu, et OÜ Avermont Invest on esitanud Keskkonnaametile taotluse geoloogilise uuringu loa väljastamiseks Jägala lubjakivimaardla II plokile, mis piirneb vahetult Jägala lubjakivikarjääriga ning sellest tulenevalt peaks KMH käsitlema kumulatiivseid mõjusid, mis tuleneksid ka Jägala II plokis kaevandamisest. Praegusel ajahetkel on Jägala II geoloogilise uuringu loa taotluse menetlus Keskkonnaameti 15.01.2013 kirjaga nr HJR 10-3/12/7759-12 peatatud seoses Jõelähtme Vallavolikogu mitte nõustuva otsusega ning selle vaidlustamisega taotleja poolt. Kohaliku omavalitsusüksuse nõusolekust keeldumise korral peab lõpliku loa andja (olenevalt loa esemest, käesoleval ajal Keskkonnaamet) keelduma kõnesolevate lubade andmisest. Kohaliku omavalitsusüksuse arvamus on HMS § 16 lg 1 kohaselt siduva iseloomuga kooskõlastus. Haldusmenetluse jätkamine ja menetluse tulemusena antav lõplik haldusakt olukorras, kus on vaidlustatud kohaliku omavalitsuse poolt nõusoleku andmisest keeldumine, võib kaasa tuua sisuliselt mitte õiguspärase haldusakti väljaandmise. Seoses Jõelähtme valla keeldumisega on toimumas kohtumenetlus haldusasjas nr 3-12-2075 ning kohtuotsus jõustunud ei ole. Keskkonnaamet on seisukohal, et Jägala lubjakivimaardla II ploki võimalikku kasutuselevõttust tulenevat kumulatiivset mõju ei tule hinnata kõnealuse KMH raames. Võimalikku kumulatiivset mõju saab hinnata siis, kui hakatakse taotlema kaevandamisluba Jägala lubjakivimaardla II ploki kasutuselevõtuks võttes siis arvesse I ploki mõjud. Sellisel juhul tuleb hinnata Jägala II ploki taotlusele alगतatava KMH raames võimalikku kumulatiivse mõju esinemist koos Jägala lubjakivimaardla I plokiga. Käesoleval ajal pole õigustatud nõue hinnata tulevikus võimaliku võimaluste piires rajatava Jägala II karjääriga kaasnevat keskkonnavalast mõju Jägala I lubjakivikarjääriga kaasnevale, ehk olematu ja reaalse karjääri kumulatiivset mõju piirkonnale. Selleks puudub vajalik objektiivne info ja vajadus.

Konkreetsse kaevandamisloa välja andmise seisukohast pole oluline, kas II plokki hakatakse tulevikus kasutama. Tallinna Ringkonnakohus on oma 22. veebruari 2013. a otsuses nr 3-11-1595 jõudnud järgmisele järeldusele: „Kumulatiivset mõju puudutavalt on selge ja loogiline KMH aruandes märgitu, et seda tuleb uurida ja kontrollida II ploki kasutusele võtmisel, kui on teada mäeeraldise suurus, loodustingimused jms asjaolud.“ Riigikohtu 15.10.2013 kohtuotsuses nõustutakse eelneva väitega ning sellele viidatakse otsuse punktis nr 23.

4. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, OÜ Väo Paas taotlusest ja tuginedes HMS § 5 lg 1 ja lg 2, HMS § 44, MaaPS 28 lg 1, MaaPS § 29 lg 2 ning võttes aluseks Riigikohtu halduskolleegiumi 15.10.2013 kohtuotsuse nr 3-3-1-35-13 ja KeHJS § 16, 17, 21, ja § 22 lg 5, ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 03.07.2009 käskkirja nr 1-4/148 “Regioonide põhimääruste kinnitamine” lisa 1 “Harju-Järva-Rapla regiooni põhimäärus” p-de 2.1 ja 3.5.8 otsustan:

- 1. Võtta menetlusse OÜ-u Väo Paas taotlus maavara kaevandamise loa taotluse uuesti läbivaatamiseks.**
- 2. Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioonil avalikustada maavara kaevandamisloa taotluse menetlusse võtmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.**
- 3. Uuendada Keskkonnaministeeriumi Harjumaa keskkonnateenistuse 24.09.2008 kirjaga nr 30-11-3/39869-3 „Jägala lubjakivimaardla I ploki ehk Ruu uuringualal leviva lubjakivi kaevandamise KMH aruande heakskiitmine“ (KMH aruande koostas Osäühing Eesti Geoloogiakeskus, registrikood 10140653) heaks kiidetud KMH menetlus.**
- 4. Kooskõlas KeHJS §-ga 22 lg 5 p 2 kohustan Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni:**
 - 4.1 viima läbi Jägala lubjakivimaardla 1 ploki alal leviva ehituslubjakivi kaevandamise loa taotluse KMH aruande täiendav avalik väljapanek;**
 - 4.2 teavitada KeHJS § 16 lg 2 ja 3 kohaselt Jägala lubjakivimaardla 1 ploki alal leviva ehituslubjakivi kaevandamise KMH aruande täiendavast avalikust väljapanekust ja arutelust;**
- 5. OÜ-l Väo Paas korraldada kooskõlas KeHJS sätetega Jägala lubjakivimaardla 1 ploki alal leviva ehituslubjakivi kaevandamise KMH aruande avalik arutelu, teha koostöös eksperdiga aruandes vajalikud parandused ja täiendused, selgitada ettepanekuid esitanud isikutele ettepanekutega arvestamist või arvestamata jätmist ning esitada täiendatud aruanne koos lisadega Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni.**
- 6. OÜ-l Väo Paas tasuda KeHJS § 16 lg 2 kohased KMH aruande avalikust väljapanekust ja avalikust arutelust teavitamise kulud.**

7. Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regioonil kaasata menetlusse asjast puudutatud isikud ning teha käesolev korraldus teatavaks OÜ-le Vao Paas ning teistele menetlusosalistele.

8. Korraldus on lõplik.

Menetlustoimingud haldusakti andmisel ei kuulu iseseisvalt vaidlustamisele.

/Allkirjastatud digitaalselt/

Taimar Ala
Keskkonnaameti peadirektori asetäitja keskkonnakasutuse alal
regiooni juhataja ülesannetes

Jaotuskava: Taimar Ala, Rein Urman, Tiit Kaasik, Irma Pakkonen, õigusosakond

Koopia: OÜ Vao Paas (vaopaas@vaopaas.ee)
Jõelähtme Vallavalitsus (kantselei@joelahtme.ee)
Maa-amet (reet.roosalu@maaamet.ee)
Ruu küla heakorra selts (ruukyla@gmail.com)
Kuusalu Vallavalitsus (vallavalitsus@kuusalu.ee)

Maria Karus
Harju-Rapla-Järva maavarade spetsialist

Irma Pakkonen
Keskkonnakorralduse peaspetsialist

Käthlin Raudla
Õigusosakonna jurist